

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Теоретична грамати́ка англійської мови

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська

(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

факультет іноземних мов

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців
за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання англійська мова

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична граматики англійської мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова».

Розробники:

Єсипенко Н.Г., професор кафедри англійської мови, д.філол.наук;

Гнатковська О.М., доцент кафедри англійської мови, к.філол.н.

Викладачі:

Єсипенко Н.Г., професор кафедри англійської мови, д.філол.наук;

Гнатковська О.М., доцент кафедри англійської мови, к.філол.н.

Погоджено з гарантом ОП Олена ГНАТКОВСЬКА

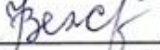
Затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від "25" серпня 2025 року

Завідувач кафедри Ольга СОЛОВЙОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 1 від "27" серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету іноземних мов Ірина БЕЖЕНАР
(підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів чіткої уяви про особливості граматичних категорій англійської мови, ознайомлення з методами й принципами класифікації частин мови, аналіз часових форм англійської мови, висвітлення семантичних, морфологічних, синтаксичних особливостей іменника, дієслова, прикметника, прислівника, числівника, займенника; вживання пасивного стану; особливості, герундію, дієприслівника та інфінітива. Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення теоретичних питань граматичних характеристик англійської мови. Після огляду різноманітних підходів до вивчення граматичних характеристик частин мови головна увага зосереджується на питаннях синтаксису, особливостях словосполучень та речень, типах речень та членів речень.

Пререквізити – основна іноземна мова (англійська), вступ до спеціальності

Результати навчання:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3	90	18		9		60	3	іспит
Заочна	4	8	3	90	4		4		82		іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі					
		л	сем	лаб	інд	с.р.		л	сем	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні теоретичні засади визначень граматичних категорій та форм. Основні складники граматики: морфологія та синтаксис. Лексичне та граматичне в мові. Класифікація частин мови. Граматичні категорії іменника, прикметника, займенника.												
Тема 1. Subjective and objective Grammar. Inner division of grammar. Relation between morphology and syntax. Grammatical categories and	10	2	2			6	12	2	2				8

grammatical forms.												
Тема 2. The lexical and grammatical in language. Relation between lexis and grammar. Analytic and Synthetic languages (English and Ukrainian).	8	2				6	8					8
Тема 3. Parts of speech. History of morphological classification of parts of speech.	10	2	2			6	8					8
Тема 4. Noun and its grammatical features: category of number, case, group possessive, gender.	8	2				6	8					8
Тема 5. Adjectives and Pronouns in English	7	1				6	9					9
Разом за 3М1	43	9	4			30	45	2	2			41
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Граматичні форми дієслів. Питання виду і часу в англійській мові. Пасивний і активний стан. Граматичні ознаки інфінітиву. Граматичні ознаки герундію. Граматичні ознаки дієприслівника. Категорія способу в англійській мові: дійсний, наказовий, умовний.											
Тема 1. The Verb: the problem of the category of tense and aspect	10	2	2			6	12	2	2			8
Тема 2. The category of Voice	10	2	2			6	8					8
Тема 3. The category of Mood in English.	8	2				6	8					8
Тема 4. Verbals in English.	12	2	1		3	6	8					8
Тема 5. Тест	7	1				6	9					9
Разом за 3М 2	47	9	5		3	30	45	2	2			41
Усього годин	90	18	9		3	60	90	4	4			82

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями	Кількість годин	
		Денне	Заочне
	Змістовий модуль 1 Основні теоретичні засади визначень граматичних категорій та форм. Основні складники граматики: морфологія та синтаксис. Лексичне та граматичне в мові. Класифікація частин мови. Граматичні категорії іменника, прикметника, займенника.		
1.	Тема 1. Subjective and objective Grammar. Inner division of grammar. Relation between morphology and syntax. Grammatical categories and grammatical forms.	2	2
2.	Тема 2. The lexical and grammatical in language. Relation between lexis and grammar. Analytic and Synthetic languages (English and Ukrainian).	2	
3.	Тема 3. Parts of speech. History of morphological classification of parts of speech.	2	
4.	Тема 4. Noun and its grammatical features: category of number, case, group possessive, gender.	2	
5.	Тема 5. Adjectives and Pronouns in English. Grammatical categories of adjectives. Types of adjectives in English. Grammatical categories and classes of pronouns in English.	1	
	Змістовий модуль 2 Граматичні форми дієслів. Питання виду і часу в англійській мові. Пасивний і активний стан. Граматичні ознаки інфінітиву. Граматичні ознаки герундію. Граматичні ознаки дієприслівника. Категорія способу в англійській мові: дійсний, наказовий, умовний.		
6.	Тема 1. The Verb. The problem of the category of tense and aspect. Verb tenss in English/ Continuous vs perfect aspect	2	2
7.	Тема 2. The category of Voice. Active and passive forms.	2	
8.	Тема 3. The category of Mood in English. Indicative mood. Imperative mood. Subjunctive mood/	2	
9.	Тема 4. Verbals in English. Forms and functions of the infinitive. Forms and functions of the participle. Forms and functions of the gerund.	2	
10.	Тема 5. Тест	1	
Усього годин		18	4

Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями	Кількість годин	
		Денне	Заочне
	Змістовий модуль 1 Основні поняття синтаксису. Класифікація словосполучень.		
1)	Тема 1. An Introduction to English Syntax 1. Syntax as a branch of grammar 2. Basic notions of syntax 3. Major syntactic theories 4. Methods of syntactic analysis	2	2
2)	Тема 2. Phrase as the Basic Syntactic Unit. Модульна к.р. 1. Phrase as a syntactic unit	2	

	2. Classifications of phrases 1.1. Types of subordinate phrases 1.2. Typology of coordinate phrases 1.3. Predicative phrases classification		
	Змістовий модуль 2 Речення як основа одиниця синтаксису. Члени речення. Складне речення. Схема комплексного аналізу речення.		
3)	Тема 1. Types of Sentences in English 1. Sentence definition 2. Classifications of sentences 2.1. Structural classification of sentences in English 2.2. Communicative classification of sentences in English 3. Sentence analysis and representing sentence structure	2	2
4)	Тема 2. Parts of the sentence. 1. The main sentence parts 2. The secondary sentence parts 3. Homogeneous and grammatically independent sentence parts 4. Basic sentence patterns. Variations of basic sentence patterns 5. Word order in an English sentence	2	
5)	Тема 3. Sentence analysis outline. Модульна к.р. 1. Sentence structural type 2. Sentence communicative type 3. Parts of the sentence analysis	1	
Усього годин		9	4

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№	
1)	Analysis of phrases in an English text
2)	Analysis of sentences in an English text
3)	Analysis of morphological features in an English text

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	
			Денна	Заочна
	Змістовий модуль 1			
	Тема лекційного заняття 1;	Subjective and objective Grammar. Inner division of grammar. Relation between morphology and syntax. Grammatical categories and grammatical forms.	6	8
	Тема лекційного заняття 2. Тема семінарського заняття 1	The lexical and grammatical in language. Relation between lexis and grammar. Analytic and Synthetic languages (English and Ukrainian). Theoretical Background 1. Syntax as a branch of grammar 2. Basic notions of syntax	6	8

		3. Major syntactic theories 4. Methods of syntactic analysis 5. Exercises		
	Тема лекційного заняття 3;	Parts of speech. History of morphological classification of parts of speech.	6	8
	Тема лекційного заняття 4. тема семінарського заняття 2	Noun and its grammatical features: category of number, case, group possessive, gender. Theoretical Background 1. Phrase as a syntactic unit 2. Classifications of phrases 1.1. Types of subordinate phrases 1.2. Typology of coordinate phrases 1.3. Predicative phrases classification 3. Exercises	6	8
	Тема лекційного заняття 5.	Adjectives in English Pronouns in English	6	9
	Змістовий модуль 2			
	Тема лекційного заняття 1. Тема семінарського заняття 1	The Verb: the problem of the category of tense and aspect Theoretical Background 1. Sentence definition 2. Classifications of sentences 2.1. Structural classification of sentences in English 2.2. Communicative classification of sentences in English 3. Sentence analysis and representing sentence structure 4. Exercises	6	8
	Тема лекційного заняття 2	The category of Voice	6	8
	Тема лекційного заняття 3 Тема семінарського заняття 2	The category of Mood in English. Theoretical Background 1. The main Sentence parts 2. The secondary sentence parts 3. Homogeneous and grammatically independent sentence parts 4. Basic sentence patterns. Variations of basic sentence patterns 5. Word order in an English sentence 6. Exercises	6	8
	Тема лекційного заняття 4	Verbals in English	6	8
	Тема лекційного заняття 5; Тема семінарського заняття 3	Test preparation Sentence analysis outline, example and practice	6	9
Усього годин			60	82

Методи навчання

Основні традиційні та інтерактивні методи навчання, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів:

- практичні вправи (проведення семінарських занять для закріплення матеріалу курсу),
- аналіз текстів (вивчення та обговорення наукових та академічних текстів для розвитку розуміння лексичної структури англійської),
- самостійна робота (виконання студентами завдань та проектів поза аудиторією),
- аудіювання (прослуховування навчальних відео),
- письмові завдання (виконання письмових робіт, таких як есе, доповіді, рефератів),
- мобільні додатки та онлайн платформи (використання унікальних технологій для
- вивчення та практики англійської мови: edpuzzle, HP5, learningapps, youtube etc).

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

- Усне опитування студентів
- Письмове опитування студентів
- Індивідуальні та групові завдання

Форми контролю:

- стандартизовані тести;
- презентації результатів аналізу тесту;
- усна та письмова відповідь студента;
- твори, ессе;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Поточний контроль

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за роботу на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку індивідуальних занять). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

- критичний огляд навчального відео – 2 бала

Criteria to assess video surveys: The information shared in the video is reflected in the survey – 1 point

The appropriate language level – 0,5 point

Critical comments on the material – 0,5 point

- тест з множинними варіантами відповіді – 2 бала

Criteria to assess a multiple choice test (10 questions in a test):

1 correct answer = 0,2 point

-есе, презентація, реферат за вибором студента -5 балів

Criteria to assess the Power-Point Presentation, Essay, Report:

- the information is valid and concerns the topic – 1 point
- the presentation is logically organized – 1 point
- the appropriate language level – 1 point
- there is a balanced presentation of illustrations and the text –1 point
- the list of resources is given – 1 point

- тема семінарського заняття:

Усна відповідь на семінарі оцінюється у 3 балів.

3 бали	Студент продемонстрував високий рівень володіння теоретичним матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади.
2 бали	Студент показав задовільне володіння теоретичним матеріалом; не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів прикладів; допустив близько 4-6 мовних помилок.
1 бали	Студент показав незадовільне володіння теоретичним матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; допустив 6-8 мовних помилок.
0 балів	Студент не відповів на запитання

Модульна контрольна робота (тестування із завданнями різного рівня складності – множинний вибір, знаходження відповідностей) оцінюється так:

Модульний тест 1 9 балів	91-100% відповідей вірні	Модульний тест 2 6 балів	91-100% відповідей вірні
8 балів	81-90% відповідей вірні	5 балів	61-80% відповідей вірні
7 балів	71-80% відповідей вірні	4 балів	51-60 % відповідей вірні
6 балів	61-70% відповідей вірні	3 бали	21-40 % відповідей вірні
5 балів	51-60% відповідей вірні	2 бали	11-20 % відповідей вірні
4 балів	41-50% відповідей вірні	1 бали	1-10% відповідей вірні

3 бали	31-40% відповідей вірні.	0 балів	0% відповідей вірні.
2 бали	21-30% відповідей вірні.		
1 бали	11-20% відповідей вірні.		
0 балів	10- 0% відповідей вірні.		

Критерії оцінювання результатів навчання на підсумковому контролі

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 :

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання №3 і 4 мають практичний характер (синтаксичний аналіз речення і словосполучення)

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 3 і 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент повністю правильно та структурно чітко виконує аналіз словосполучення / речення
9-8	аналіз словосполучення містить 1 помилку; аналіз речення містить 1-3 помилки
7-6	аналіз словосполучення містить 2 помилки; аналіз речення містить 4-7 помилок або виконано 2/3 аналізу
5-3	аналіз словосполучення містить 3-4 помилки; аналіз речення містить 8-12 помилок або виконано на 50 %
2-1	Відповідь студента містить більше 12 помилок або виконано менше 20 % аналізу
0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна Кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T2	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
Модульний контроль					15	Модульний контроль				15	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Morphology

1. Language levels

2. Subjective and objective Grammar.
3. Inner division of grammar.
4. Relation between morphology and syntax.
5. Grammatical categories and grammatical forms.
6. The lexical and grammatical in language.
7. Relation between lexis and grammar.
8. Analytic and Synthetic languages (English and Ukrainian).
9. Parts of speech.
10. Criterion for grouping words into parts of speech.
11. .History of morphological classification of parts of speech.
12. Classification of English parts of speech
13. Nouns in English.
14. Grammatical features of noun.
15. The category of number of noun.
16. The category of case, group possessive of noun.
17. The category of gender of noun.
18. Adjectives in English
19. Grammatical properties of adjectives
20. The category of degrees of comparison.
21. Pronouns in English.
22. Grammatical properties of pronouns.
23. Structure of pronouns
24. Combinability of pronouns in English.
25. Verbs in English.
26. Grammatical features of verbs.
27. The problem of the category of tense and aspect in English
28. The problem of the content of the paradigm continuous versus noncontinuous.
29. Perfect tenses in English and Ukrainian
30. The category of Voice.
31. Types of voices in English.
32. The category of Mood in English.
33. The Infinitive.
34. The Gerund.
35. The Participle.
36. Nominal properties of the verbals.
37. Adjectival properties of the Participle.
38. Adverbial properties of the Participle.

Syntax

1. Syntax as branch of grammar. Basic syntactic notions.
2. Phrase as a basic syntactic unit: definition, structure and classifications.
3. The essential features of the sentence. The problem of sentence definition.
4. Classification of sentences (structural, communicative and according to the nature of predication). Word-order in a simple sentence.
5. Basic sentence patterns. Variations of basic sentence patterns (clefting, pronominalisation, passivisation and fronting).

6.The main parts of the sentence: subject and predicate (types and ways of expression).

7.The subsidiary parts of a sentence: object, attribute and adverbial modifier (types and ways of expression).

8.The detached (loose), homogeneous and grammatically independent parts of a sentence.

9.Composite sentence: general characteristics. Compound sentences (copulative; adversative; disjunctive; causative-consecutive; explanatory clauses).

10. Complex sentences (subject; predicative; object; attributive; adverbial clauses).

Зарахування результатів неформальної освіти

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №1 від 22.01.2025), під час проходження курсу результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням:

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;

- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;

- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;

- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті: тренінги, освітні й практичні курси, семінари й вебінари, літні / зимові школи тощо.

В процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці навчальної дисципліни.

Рекомендована література

Основна

1. A.T. Iriskulov (2006). *Theoretical Grammar of English*. Tashkent, 64 p.
2. R. Huddleston, G. Pullum. (2012). *The Cambridge Grammar of the English Language*. N.Y.
3. M. Lee, B. Daniels.(2014). *Longman. Target English Grammar*. Hong Kong
4. Chierchia, G. (2013). *Logic in Grammar: Polarity, Free Choice, and Intervention*. Oxford: Oxford University Press..
5. Adger, D. (2019). *Language Unlimited: The Science Behind Our Most Creative Power*. Oxford: Oxford University Press.
6. Корунець І. В. (2004). Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. Посібник. 3.вид., випр. й доп. Вінниця : Нова Книга, 460 с.
7. Морозова О.І. (2010). Теоретична граматики сучасної англійської мови. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 60 с.
8. Мороховська Е.Я. (2013). Основи граматики англійської мови: Теорія і практика. К.: Вища школа, 383 с.
9. Ніконова В. Г. (2018). Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови : навчальний посібник / В. Г. Ніконова. Вінниця : Нова Книга, 360 с.
10. Харитонов, І. К. (2008). Теоретична граматики сучасної англійської мови [Text] : навч. посіб. для студ. ф-тів інозем. мов денної та заочної форм навч. (англ. та укр. мовами). Вінниця : Нова кн., 352 с.
11. Жаборюк І. А. (2014). Проблеми морфології та синтаксису : посібник з теоретичної граматики сучасної англійської мови. Одеса : Освіта України, 106 с
12. Зиск І. В. (2018). Теоретична граматики англійської мови. Академія, 384 с.
13. Єсипенко Н.Г. (2015). Довідник з граматики англійської мови (Guidebook to English Grammar) / Укл.: Єсипенко Н.Г., Львова Н.Л., Лопатюк Н.І. Чернівці : Родовід, 184 с. (з грифом Друкується з ухвалою вченої ради ЧНУ).
14. Alexeyeva I. (2007). *Theoretical English Grammar Course*. Vinnytsya: Nova Knyha, 327 p.
15. *Theoretical Grammar: Morphology and Syntax* Навчальний посібник / Укл. : Єсипенко Н.Г., Гнатковська О.М. Чернівці, 2021. 104 с.

Допоміжна

1. Адамовська Л. М. (2000). *Collected English Grammar Exercises Syntax*: збірник граматичних вправ : Навчальна книга - Богдан, 72 с.
2. Баранова С. В. (2011). Практикум з порівняльної граматики англійської та української мов : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 132 с.
3. Буніятова І. Р. (2001). Сучасний стан синтаксичної теорії речення та його витоки. *Вісник КНЛУ*. Сер. Філологія. Т. 4. - №1. С. 74-84.
4. Котнюк Л.Г., Войналович Л.П., Коротун Н.Г. (2012). Граматики англійської мови: Синтаксис: Методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів Навчально-наукового інституту іноземної філології. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 141 с
5. Павлов В. В. (2007). Основи синтаксису англійської мови. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 92 с.
6. Селіванова О. (2006). Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 716 с.
7. Baker M.C.(2003). *Lexical Categories: Verbs, Nouns, and Adjectives*. – Cambridge: Cambridge University Press, 370 p.
8. Biber D., Conrad S., Leech G. (2006). *Student Grammar of Spoken and Written English*. Harlow: Longman, 487 p.

9. Carter R., McCarthy M. (2006). Cambridge Grammar of English. A Comprehensive Guide. Spoken and Written English Grammar and Use. Cambridge: Cambridge University Press, 973 p.
10. Crystal D. (2001). The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge : CUP, 489 p.
11. Dixon R. (1991). A New Approach to English Grammar on Semantic Principles. Oxford: Oxford University Press, 401 p.
12. Downing, A. A (1992). University course in English grammar / Downing, Angela. Prentice Hall International Ltd, 649 p.
13. Fedorenko, O. I. (2008). English Grammar. Theory: study manual for students and researchers: навч. посіб. для студ. і асп. / O. I. Fedorenko, S. M. Sukhorolska. Lviv : Lviv Ivan Franko National University Publishing Center, 359 p.
14. Hnatkovska O. (2018). The Syntax of Unreliable Narrators' I-Utterances in "Gone Girl" by G. Flynn. *Linguaculture*. Iasi, 2018. Volume 9, Number 1. P. 69-83.
15. Palmer F. (1982). A Grammar of Spoken English. Cambridge: CUP, 322 p.
16. Radford A. (2009). An Introduction to English Sentence Structure / Andrew Radford. New York : Cambridge University Press, 445 p.
17. Rayevska N.M. (1976). Modern English Grammar / N.M. Rayevska. K.: Vyshcha Shkola Publishers, 304 p.
18. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J. (1999). A Comprehensive Grammar of the English Language. London: Longman, 1779 p.
19. Verspoor M., Sauter K. (2012). English Sentence Analysis. An Introductory Course. Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 245 p.

Інформаційні ресурси

1. Alduais A. Sentence Analysis from the Point of View of Traditional, Structural and Transformational Grammars. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/259763518_Sentence_Analysis_from_the_Point_of_View_of_Traditional_Structural_and_Transformational_Grammars
2. Chomsky N. Aspects of the Theory of Syntax. Режим доступу: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/616323.pdf>
3. Grammar Theory and Exercises. Режим доступу: <https://www.mindmeister.com/431108373/english-grammar-theory-and-exercises?fullscreen=1>
4. Iriskulov A.T. Theoretical Grammar of English. Режим доступу: <http://www.bpa.ge/book/book90.pdf>
5. Kirvalidze N. Theoretical Course of English Grammar. Режим доступу: <http://eprints.iliauni.edu.ge/1070/1/Theoretical%20Course%20of%20English%20Grammar%20%28Script%29.pdf>
6. Semantic Roles. Режим доступу: <http://www.ilc.cnr.it/EAGLES96/rep2/node8.html>
7. Sentence Structure. Режим доступу: https://owl.purdue.edu/owl_exercises/sentence_structure/index.html
8. Theoretical grammar. Режим доступу: <https://ppt-online.org/33646>
9. Valeika L., Buitkiene J. An Introductory Course in Theoretical English Grammar. Режим доступу: https://viem.at.ua/_ld/0/46_AnIntroductoryC.pdf
10. Wekker H., Haegeman L. A Modern Course in English Syntax. Режим доступу: <https://archive.org/details/AModernCourseInEnglishSyntax-HermanWekkerLilianeHaegeman>

Політика академічної доброчесності відповідає чинним нормативно-правовим документам України, стандартам вищої освіти, "Етичному

кодексу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича” <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnohouniversytetu.pdf>, «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1eobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf, та правилам академічної доброчесності та ін. нормативно-правовим документам, затвердженим в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (див. <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>).